

Обґрунтування

до питання про схвалення проєкту постанови НКРЕКП «Про внесення зміни до Кодексу газотранспортної системи»

Статтею 4 Закону України «Про ринок природного газу» (далі – Закон про ринок) визначено, що до компетенції Регулятора на ринку природного газу належить визначення порядку надання фінансового забезпечення оплати послуг транспортування, у тому числі вимог до банківських гарантій.

З метою забезпечення виконання зобов'язань замовника послуг транспортування щодо оплати послуг оператора газотранспортної системи (далі – Оператор ГТС) за договором транспортування природного газу главою 2 розділу VIII Кодексу газотранспортної системи, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2493, встановлено порядок надання замовниками послуг транспортування фінансового забезпечення Оператору ГТС.

Так, відповідно до пункту 3 глави 2 розділу VIII Кодексу ГТС фінансове забезпечення виконання замовником послуг транспортування зобов'язань щодо оплати за вчинення дій з врегулювання добового небалансу обсягів природного газу, які подаються до газотранспортної системи і відбираються з неї, надається оператору газотранспортної системи в одній або декількох з таких форм:

банківської гарантії;

передачі замовником послуг транспортування оператору газотранспортної системи в якості фінансового забезпечення грошових коштів на підставі договору транспортування природного газу.

При цьому, у разі невиконання замовником послуг транспортування зобов'язання щодо оплати за вчинення дій з врегулювання добового небалансу згідно з умовами договору транспортування природного газу оператор газотранспортної системи в односторонньому порядку здійснює зарахування грошових коштів, які надані замовником послуг транспортування у вигляді фінансового забезпечення, у рахунок оплати за вчинення дій з врегулювання добового небалансу, про що, відповідно, повідомляє замовника послуг транспортування.

У випадку відмови банку в задоволенні вимоги оператора газотранспортної системи за банківською гарантією на підставах, не пов'язаних з тим, що вимога або додані до неї документи не відповідають умовам гарантії або вимога або додані до неї документи подані банку після закінчення строку дії гарантії, оператор газотранспортної системи має право відмовитися від банківських гарантій, виданих таким банком. Оператор газотранспортної системи публікує на своєму вебсайті перелік таких банків (далі - Перелік банків, що не виконали зобов'язання).

Оператор газотранспортної системи не має права відмовити замовнику послуг транспортування у прийнятті банківської гарантії, виданої банком, який не віднесений до Переліку банків, що не виконали зобов'язання.

У випадку, якщо на день надання банківської гарантії, яка була прийнята оператором газотранспортної системи, банк не був включений до Переліку банків, що не виконали зобов'язання, але згодом був включений до такого

Переліку, оператор газотранспортної системи в той же день шляхом направлення повідомлення через інформаційну платформу інформує про це замовника послуг транспортування. Замовник послуг транспортування протягом десяти робочих днів з дня отримання повідомлення оператора газотранспортної системи повинен надати іншу банківську гарантію від іншого банку, який не включений до Переліку банків, що не виконали зобов'язання, або інший вид фінансового забезпечення. При цьому протягом цього строку надана раніше банківська гарантія вважається такою, що відповідає вимогам цього Кодексу.

Разом з тим, збройна агресія російської федерації призвела до погіршення стану фінансового сектору України. У зв'язку з цим, з метою нівелювання ризиків функціонування газотранспортної системи України виникає необхідність становлення критеріїв до банківських гарантій.

Відповідно до частини першої статті 3 Закону про НКРЕКП, Регулятор здійснює державне регулювання з метою досягнення балансу інтересів споживачів, суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, і держави, забезпечення енергетичної безпеки, європейської інтеграції ринків електричної енергії та природного газу України.

Слід зазначити, що на виконання вимог до Закону України «Про банки та банківську діяльність» Національний Банк України визначає перелік системно важливих банків, діяльність яких впливає на стабільність усієї банківської системи. При цьому, Національним Банком України здійснюється посилений нагляд за такими банками, встановлюється для них додаткові вимоги для того щоб знизити ймовірність їхнього банкрутства.

Оскільки стан функціонування газотранспортної системи, а також ринку природного газу значною мірою впливає на стабільність економіки України, використання Оператором ГТС затвердженого Національним Банком України переліку системно важливих банків для прийняття банківських гарантій може забезпечити зниження ризиків невиконання зобов'язань замовників послуг транспортування за договором транспортування природного газу.

У зв'язку із зазначеним, керуючись положеннями статті 17 Закону про НКРЕКП, статті 4 Закону про ринок та з метою дотримання балансу інтересів суб'єктів ринку природного газу, а також забезпечення стабільної та надійної роботи ринку природного газу, Департаментом із регулювання відносин у нафтогазовій сфері було розроблено проєкт постанови НКРЕКП «Про внесення зміни до Кодексу газотранспортної системи» (далі – Проєкт постанови).

Проєктом постанови передбачається внесення змін до Кодексу ГТС у частині удосконалення порядку надання фінансового забезпечення оплати послуг транспортування у вигляді банківських гарантій. Змінами передбачається, що Оператор ГТС прийматиме банківські гарантії видані банком, який віднесено Національним банком України до переліку системно важливих банків.

Цей Проєкт постанови має ознаки регуляторного акта.

Враховуючи вищевикладене, з метою удосконалення нормативно-правових актів, які регулюють відносини на ринку природного газу, та забезпечення належного функціонування ринку природного газу, Департамент із регулювання відносин у нафтогазовій сфері пропонує:

1. Схвалити проєкт постанови НКРЕКП «Про внесення зміни до Кодексу газотранспортної системи».

2. На виконання положень статті 15 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» оприлюднити проєкт постанови НКРЕКП «Про внесення зміни до Кодексу газотранспортної системи» на офіційному вебсайті НКРЕКП www.nerc.gov.ua з метою одержання зауважень і пропозицій від інших органів державної влади, фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань та інших заінтересованих осіб.

**Директор Департаменту
із регулювання відносин
у нафтогазовій сфері**

Т. Рябуха

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

Київ

№ _____

Про внесення зміни до Кодексу
газотранспортної системи

Відповідно до статті 4 Закону України «Про ринок природного газу» та статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Абзаци двадцять п'ятий – двадцять сьомий пункту 3 глави 2 розділу VIII Кодексу газотранспортної системи, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30 вересня 2015 року № 2493, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 року за № 1378/27823, викласти в такій редакції:

«Фінансове забезпечення замовника послуг транспортування у вигляді банківської гарантії вважається таким, що відповідає вимогам цього Кодексу, якщо його розмір відповідає вимогам достатності, визначених цією главою, та

банківська гарантія була видана банком, який віднесено Національним банком України до переліку системно важливих банків.

Оператор газотранспортної системи інформує замовника послуг транспортування про невідповідність наданої банківської гарантії вимогам цього Кодексу шляхом направлення повідомлення через інформаційну платформу або електронною поштою.

У випадку якщо на день надання банківської гарантії, яка була прийнята оператором газотранспортної системи, банк відповідав зазначеним вище вимогам, але згодом Національним банком України прийнято рішення про вилучення банку з переліку системно важливих банків, оператор газотранспортної системи в той же день інформує про це замовника послуг транспортування шляхом направлення повідомлення через інформаційну платформу. Замовник послуг транспортування протягом п'ятнадцяти робочих днів з дня отримання повідомлення оператора газотранспортної системи повинен надати іншу банківську гарантію, яка відповідає вимогам цього Кодексу, або інший вид фінансового забезпечення. Протягом п'ятнадцяти робочих днів з дня виключення банку із переліку системно важливих банків таке фінансове забезпечення вважається таким, що відповідає вимогам цього Кодексу, крім випадків, коли надана замовником послуг транспортування банківська гарантія була видана банком, щодо якого Національним банком України прийнято рішення про віднесення такого банку до категорії проблемного або неплатоспроможного.».

2. Товариству з обмеженою відповідальністю «Оператор газотранспортної системи», в одноденний строк з дня набрання чинності цією постановою, повідомити замовників послуг транспортування природного газу про необхідність приведення свого фінансового забезпечення, наданого у формі банківської гарантії, у відповідність до зміни до Кодексу газотранспортної системи, внесеної пунктом 1 цієї постанови.

3. Ця постанова набирає чинності через 15 робочих днів з дня її прийняття, але не раніше дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, крім пункту 2 цієї постанови, який набирає чинності з дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.